

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrta leta 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Dosamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Gene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije se poštnine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.003. Telefon interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

31. številka.

Maribor, dne 5. avgusta 1926.

60. letnik.

Radič žali slovensko ljudstvo.

Stjepan Radič je mož velike besedičnosti. To je njegova najjačja, pa tudi najslabša stran. Najjačja stran, ker je z besedami ustvaril svojo stranko med hrvatskim ljudstvom. Ako bi od dejanj bil odvisen postanek in obstanek Radičeve stranke med Hrvatji, do te stranke ne bi bilo prišlo in je tudi ne bi bilo več. Radič ni bil nikdar mož dela, smotrenega in vztrajnega dela za ljudstvo na prosvetnem in gospodarskem polju. Svojo stranko je med Hrvatji sezidal na besede, in na besedah še sedaj ta stranka počiva.

Radičeva besedičnost pa je obenem njegova najslabša stran, ker presega brbljavost najbolj besedične ženske. Zaradi svojega jezika, ne pa radi hrvatskega naroda, kakor to Radič tako rado zdaj tja, zdaj v tega, potem v drugega. Časa sedel v zaporu in ječi. Radičev jezik je zrušil v poletju 1924 Davidovičev vladu, v kateri so bili Slovenci in bosansko-hercegovski muslimani in katero je v parlamentu podpirala Radičeva stranka. In ko je lansko leto Radič pokleknil pred Pašiča ter s svojo stranko bil sprejet v Pašičevo vladu, je Radič tako dolgo s svojim jezikom opletal po raznih radikalnih ministrih, dokler ni sam po Veliki noči letošnjega leta zletel iz vlade.

Za svojo neukrotljivo jezičnost je Radič osebno kaznovan s tem, da ni več minister. Toda ta kazen ga ni spametovala ter mu skrajšala jezika. Jezikuje naprej ter se zaletava zdaj sem zdaj tja, zdaj v tega, potem v drugega. Pred dvanaestimi dnevi se je zaletel v Slovence.

Ob Slovence Stjepan Radič kaj rad drgne svoj jezik. Zaleta se v voditelje Slovenske Ljudske Stranke, dr. Korošca, dr. Hohnjeca in druge. Naši voditelji se za Radičeve besede, in naj so še tako pogrдне, niti ne zmenijo, marveč mirno gredo naprej po poti politične doslednosti in značajnosti, katero naše ljudstvo odobrava in zahteva. Ko je lansko leto 23. avgusta imel Radič govor v Krškem, je grdo opsoval slovensko duhovščino. Slovenski duhovniki pa so s prezirni smi preko te Radičeve predrznosti.

Drugečna pa je stvar, ako Radič grdi in sramoti vse slovensko ljudstvo. In to se je predrznil storiti v nedeljo, 25. julija, v svojem govoru na Grobniškem polju v Hrvatskem Primorju. Med drugim je, kakor poročajo časniki, govoril o takih, ki hodijo zgrbljenih hrbtov; takih ljudi Srbi ne ljubijo, marveč jih pogazijo. Ako bi Srbin hotel biti zgrbljen, bi ostal pod Turki. Nato je nadaljeval: »Kriviti hrbte znajo Slovenci, zato pa je tudi odšlo pol milijona Slovencev pod Italijo.«

Te Radičeve besede vsebujejo brezprimerno sramotjenje slovenskega ljudstva. Po Radičevih besedah so Slovenci ljudje prosjaških manir, zgrbljenih hrbtov, suženjskega duha. In ta suženjski duh Slovencev je kriv, da je odšlo pol milijona Slovencev pod Italijo. To je taka pogrda slovenskega naroda, da nečemo zapisati onih ostrih besed, ki bi bile potrebne, da bi to pogrdo dovolj označili in zavrnili.

Radiču mora biti znano, da so l. 1915 Anglija, Francija in Rusija v londonski pogodbi te kraje obljubile Italiji, da bi jo pridobile za vstop v svetovno vojno, ter da so l. 1920 v rapalski pogodbi te kraje Italiji priznali državni tiste stranke, s katero je Radič lani napravil takozvani narodni sporazum za razdelitev ministrskih stolčkov. Radiču mora tudi biti dobro znano, kako junaško so se Slovenci v zvezi s hrabrimi sinovi hrvatskega naroda ob Soči in Piavi borili za slovensko zemljo, da bi jo rešili pred italijanskim suženjstvom. In kljub temu se Radič

drzne slovenskemu ljudstvu zalučati v obraz žalitev, da je njegov suženjski duh kriv, ako je pol milijona Slovencev odšlo pod Italijo.

Da, da, gospod Radič! Mi Slovenci znamo samo prosjačiti, kriviti hrbte ter biti sužnji, pa vendar se je naš majhen narod s tako silo duha in volje, da ji je v zgodovini težko najti para, ustavljal ogromni materielni in duhovni sili nemštva, ki ga je hotelo ponemčiti. Mi Slovenci krivimo hrbte kot sužnji, pa vendar nismo hoteli skrivljenih hrbtov poklekati pred velesrbskim centralizmom ter izdati svoj slovenski narodni program. In kaj ste storili Vi, gospod Radič, ko so Vas iz luknje v zidu Vašega lepega doma v Zagrebu vtaknili v zapor, odkoder ste Vi, prejšnji republikanec, mirotovorec in zagovornik samostojne Hrvatske, prišli kot minister centralistično urejene kraljevine SHS.

Proti Vam, gospod Radič, ne bomo branili časti slovenskega naroda. Obračunali pa bomo s tistim slovenskim priveskom Vaše stranke, ki so se nekdaj imenovali samostojni kmetijci, zdaj se imenujejo slovenski kmetijci, v resnici pa so Vaši politični hlapci. S temi Vašimi agitatorji in priganjači, ki sedaj hodijo po raznih krajih Slovenije, bomo obračunali, ko pridejo med nas. Pokazali jim bomo, da nismo ljudje skrivljenih hrbtov, da nečemo biti sužnji nobene hrvatske stranke, pa magari da se imenuje seljačka stranka. Slovenci smo, ponosni na svojo čast in svoj pomen!

Preganjanje kristjanov v Mehiki.

Mehika je najbolj južna država Severne Amerike ter že tudi sega v Srednjo Ameriko. Ima za kak milijon več prebivalcev kot naša država. Izmed prebivalcev je preko 99% katoličanov. Med temi katoličani pa je žalibog velik broj takih ljudi, ki so sicer krščeni in vsled tega zunanje pripadajo katoliški cerkvi, po svojem mišljenju pa so ali versko mlačni in brezbržni, ali pa izraziti in srditi sovražniki katoliške cerkve.

Sovrašstvo proti katoliški cerkvi podpihuje in razpihuje framasonstvo (prostozidarstvo), ki je v Mehiki jako številno zastopano ter ima kakor v Franciji v svoji oblasti cele politične stranke. Te protiverske stranke vodijo borbo zoper katoliške cerkve in katoliško duhovščino z večji ali manjšimi presledki že 100 let, odkar se je namreč Mehika, ki je prej bila kolonija Španije, leta 1821 ločila od Španije ter se proglasila za samostojno republiko.

V Mehiki so od početka njene državne samostojnosti notranji nemiri in neredi in revolucije na dnevnem redu. Vsled teh nemirov največ trpi cerkev in njeno delovanje. Koncem leta 1874 je bil od parlamenta sprejet zakon, po katerem se je država ločila od cerkve, upeljal civilni (brez cerkveni) zakon, odpravili samostani, zatrle zasebne verske šole, upeljala državna brezverska šola ter se duhovnikom zabranilo nošenje duhovniške obleke itd. Dokler je dolga leta zavzemal mesto predsednika države enegični Porfirij Diaz, se je trudil napraviti v državi red in mir ter s katoliško cerkvijo kljub imenovanemu slabemu zakonu stvoriti mirne in znošne odnose, ki so omogočili katoliški cerkvi prosper in procvit. Njegovi nasledniki pa se niso držali te zmernе politične linije, nekateri so proti cerkvi izvajali nasilje in celo krvavo preganjanje. Tem se je pridružil sedanji predsednik mehikanske države Calles.

»Pojdite in recite, da ste prišli po pomoč«, je rekla Kora. »Recite mu, da so naju divjaki odpeljali proti severu v gozde, da pa naju še lahko rešijo, ako se požurijo. Ako pa bo božja volja, da kljub temu prepozno pride njegova pomoč, je pristavila in odločni glas ji je postal mehek, »potem mu sporočite ljubezen in zadnje vzdih njegovih otrok.«

Ginjenost se je izražala v lovčevem trdem obrazu, ko je odgovoril po kratkem premišljevanju:

»Pametne so vaše besede.«

Nato se je obrnil k Indijancema ter se resno razgovarjal z njima. Starejši je nekoliko pomislil, potem pa je priklinal in rekel odločno: »Dobro!«

Nato si je nož in tomahav vtaknil za pas ter stopil na robu otoka na kraj, ki je bil malo viden sovražnikom. Z roko je pokazal proti gozdom, skočil v vodo in izginil očem skrbelih prijateljev.

Zdaj je Sokol stopil h Kori, ji prijazno stisnil roko ter rekel:

»Ako vaju odpeljejo v gozdove, gredoč lomita mladice na grmičju kot znamenja in delajte z nogami kolikor mogoče vidne sledi.«

Ginjen se je poslovil od Kore, žalostno za hip ogle doval puško, jo skril na varen kraj ter stopil tja, kjer je bil izginil Čingagok.

»Ko bi nam ne bilo zmanjkalo smodnika«, je mrmral sam pri sebi, »bi nas ne bila zadela ta sramota.«

Trenotek nato je skočil v vodo in izginil.

Vsi so se sedaj ozirli v Unkasa, ki je mirno slonel ob skali.

Kora je nekoliko pomislila, potem pa je pokazala v vodo in rekla:

Obnovile so se prošnje proticerkvene zakonske določbe ter se dopolnile z novimi. Cerkveni samostani so se začeli preganjati, redovniki in redovnice izganjati iz države, verske šole zapirati. Državne oblasti so proglasile cerkve kot državno lastnino ter izdale predpise o vršenju službe božje, zabranjujoč javno bogoslužje in odstranjujoč svete kipe in podobe z javnih trgov, prostorov in ulic. Kako velika je hudobija imejiteljev državne oblasti, se vidi iz tega, da so v zavodih zasebnih šol prepovedane tudi kapele, molitnice in verske slike. Tako strupeno je sovrašstvo svobodomislecev in framasonov proti katolicizmu. Z dnem 1. avgusta bi naj vsi ti proticerkveni predpisi stopili v veljavo.

Proti tem proticerkvenim in brezbožnim naredbam in nakanam svobodomiselnih mehikanskih krogov, ki jih vodijo framasoni, so se zavedni mehikanski katoličani pod vodstvom svojih škofov postavili v bran. Mehikanski škofje (Mehika ima 8 nadškofov in 22 škofov) so izdali pastirsko pismo, s katerim so na podlagi pooblastila cerkvenega prava izrekli nad predsednikom Callesom izobčenje iz katoliške cerkve ter v celi državi s 1. avgustom interdikt, to je prepoved javne božje službe in javnega deljenja svetih zakramentov.

Katoliškega ljudstva se je lotilo veliko razburjenje. Cerkve so bile pred nastopom interdikta prenapolnjene vernikov, ki so oblegali spovednice ter se udeleževali daritve sv. maše. V glavnem mestu je bilo v nadškofovi prestolnici cerkvi meseca julija birmovanih okoli 100.000 birmancev. Sam nadškof jih je en dan birmal 5000, na kar se je nezavesten zgrudil. Otroci, ki še niso krščeni, so se nagloma ponesli v cerkve, da prejmejo zakrament sv. krsta. Po župnih cerkvah so duhovniki poročili na stotine parov, ki se boje, da bi kasneje ne mogli biti cerkveno poročeni. Organizirana so bila velika romanja k romarskim cerkvam, posvečenim MB. Na stotisoče vernikov, med njimi so bili tisoči moških, se je udeležilo teh romanj. Mehikanski katoličani so dali svetu najlepši zgled verske zvestobe in stanovitnosti.

Na ukrepe mehikanskih škofov je predsednik države z vlado odgovoril s tem, da je izdal zaporno povelje zoper nadškofo in škofo. Vsled tega je med katoliškim ljudstvom nastala največja nevolja in skrajna razburjenost. Boj proti cerkvi je že zahteval krvave žrtve. Tako so v nekem mestu razjarjeni katoličani linčali župana, ker je dal aretirati duhovnika, češ, da se je pregrešil zoper državne zakone o cerkvi. Vsa država je v stanju velikega razburjenja, kakor da bi stala pred začetkom državljanske vojne.

Volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Volilna komisija razglasa:

V zmislu člena 10 uredbe ministrskega sveta z dne 23. februarja 1926, št. 2330 III, se objavlja, da so volilni imeniki za volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razgrnjeni od 26. julija do včevši 10. avg. t. l. v uradu zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in v pisarni vsakega davčnega urada zborničnega področja, kjer so vsakomu med uradnimi urami na razpolago.

Kdor je vpisan v volilni imenik, sme vlagati ugovore zoper volilne imenike. Ugovori se morajo vložiti pisмено

»Vse kaže, da Huronci niso opazili vaših prijateljev. Gotovo sta že na varnem. Zakaj ne greste za njimi?«

»Unkas ostane«, je mirno odgovoril Mohikanec.

»Da s tem povečate grozoto našega ujetništva in napravite našo rešitev še manj verjetno? Pojdi, blagi mladenci, pojdi in ponesi mojemu očetu, kar ti naročam. Reci mu, naj ti da sredstev, da odkupiš njegovi hčeri. Pojdi! Hočem tako — prosim te!«

Mirni obraz mladega poglavarja se je pomračil, a ni se več obotavljal. Stopil je na rob skale in se pogrnil v valovih.

S trepetajočimi ustnicami se je Kora obrnila k Heywardu:

»Duncan, že večkrat sem vas slišala hvaliti, da znate dobro plavati. Slušajte me in posnemajte zgled teh priprostih, a zvestih mož.«

»Ali Munro tako zvestobo zahteva od vajinega varuha?« je bridko vzkliknil Heyward. »Ne, tega ne morete zahtevati od mene.«

»Sedaj ni čas za pomisleke in napačne nazore, je odgovorila ona. »Tukaj nam ne morete več koristiti, a svoje dragoceno življenje ohranite za druge prijatelje, ki so vam bližji.«

Heyward ni odgovoril, a ozrl se je na lepo postavo Elize, ki se ga oklepala kot otrok.

»Pomislite«, je nadaljevala Kora, kakor da premaguje hudo boleš, ki jo je vzbudil njen strah, »pomislite, da najhujše, kar nam preti, ni drugega kot smrt, ki slehernega izmed nas zadene prej ali slej.«

»A vendar je še hujše zlo od smrti, in to mora varuh odvrniti s svojo prisotnostjo.«

Kora ni rekla nič več. Zakrila si je obraz in peljala skoro nezavestno sestro v notranjo votlino.

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

8

Ta hip je dvignil Huronec glavo iz čolna, kjer je ležal na dnu, ter zmagoslavno zakričal in počasi drčal s čolnom dol po reki. Vpitje in smeh se mu je odzval iz gozda.

»Kaj naj zdaj počnemo?« je vprašal Heyward. »Kaj bo z nami?«

Namesto odgovora si je Sokol s prstom krog napravil okrog glave in sicer tako pomembno, da ga nihče ni mogel napačno razumeti.

»Tako obupen pa naš položaj vendar še ni!« je ugovarjal Heyward. »Huroncev še ni tu. Saj jim lahko zabranimo izkrcanje in utrdimo naše votline.«

»A s čim?« je mirno vprašal lovec. »Morda z Unkasovimi puščicami in ženskim solzami? Drugega nas ne čaka, kakor da umremo kot hrabri možje.« Na te besede je Čingagok odložil nož in tomahav, si vzel orlovo pero z glave ter si zamišljen pogladil skalpov čop, kakor bi ga hotel pripraviti za zadnji, grozni namen.

»A čemu bi umrli?« se je zdaj oglašila Kora. »Še en izhod imate. Plavajte čez reko in bežite v gozd. Preveč ste že storili za nas, hrabri možje. Ni treba, da bi še dalje delili z nami žalostno usodo.«

»Plemenit je vaš nasvet«, je ponovno odgovoril lovec, »vendar je boljše za človeka, da umre v miru, kakor da bi živel s slabo vestjo. Kaj naj rečemo Munru, ako nas vpraša, kje smo pustili njegova otroka?«

Kaj pravite nato?

ako se pogledate v ogledalu in Vam začne Vaš obraz in lasje delati skrbi. Za pravo nego Vaše polti, Vašega obra-

na volilno komisijo zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, in sicer za vsako reklamacijo posebej. Opremljeni morajo biti z uradnimi listinami, ki služijo v dokaz, da so navedbe reklamanta točne. Rok za vlaganje ugovorov zoper volilne imenike poteče z dnem 24. avgusta t. l. Ugovori po tem roku se ne upoštevajo.

Kdor ima volilno pravico na podlagi raznih pravnih naslovov v več odsekih ali več kategorijah, jo more izvršiti samo v enem odseku in v eni kategoriji. Volilec, ki ni zadovoljen z uradno uvrstitvijo v volilni odsek ali kategorijo, mora v reklamacijskem roku izjaviti, v katerem odseku in v kateri kategoriji hoče voliti.

Niti aktivne niti pasivne volilne pravice nimajo oni, ki so po občinskih volilnih imenikih izključeni od aktivne in pasivne volilne pravice v občinske zastoje.

Vse vloge volilcev na volilno komisijo so poštne proste, če imajo na naslovu pripombo: »V volitveni stvari zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.«

Popravljen volilni imenik sme od 2. septembra t. l. dalje vsak volilec prepisati v zborničnem uradu med uradnimi urami.

Naše krajevne organizacije SLS na sedežih davčnih uradov opozarjamo, da takoj pregledajo imenike in vložijo potrebne reklamacije, oziroma opozorijo naše pristaje v okraju. Podrobnejša navodila v okrožnicah.

REKLAMACIJSKO POSTOPANJE ZA VOLITVE V ZBORNICI ZA TRGOVINO, OBRTO IN INDUSTRIJO.

V zmislu razglasa volilne komisije opozarjamo trgovce, obrtnike in industrijce, da v lastnem interesu pravočasno poskrbijo za svojo volilno pravico.

Pri vsakem davčnem uradu je razporejen imenik za dotični okoliš od 26. julija do 10. avgusta t. l. Vsakdo imenik lahko med uradnimi urami pregleda. Pojdite torej k davkarji vsi, ki plačujete obrtni davek (pridobnino) in pogledajte, če ste vpisani, ali če se v imeniku ne nahajajo tudi taki, ki obrti že ne izvršujejo več, ali so vpisani v napadno vrsto (n. pr. vpisan v industrijo, pa je le obrtnik).

Doba od 26. julija do 24. avgusta je določena za vlaganje reklamacij. Kdor hoče reklamirati, mora v reklamaciji točno navesti, zakaj reklamira, in priložiti uradne listine, iz katerih je razvidno, da so njegove navedbe resnične. Ako bi take listine ne bile priložene, se reklamacija sploh ne bo upoštevala.

Ako n. pr. kakšnega upravičenega volilca ni v volilnem imeniku, naj se navede njegovo ime, bivališče in naslov, ter priloži potrdilo okrajnega glavarja ali občine, da dotični izvršuje obrt in katero obrt in potrdilo davčnega urada, da plačuje davek (občno pridobnino) in koliko plačuje. Ako pa je kak volilec neupravičeno uvrščen v volilni imenik, je treba navesti številko imenika, pod katero je uvrščen, njegovo ime, poklic in bivališče, kakor je označeno v volilnem imeniku. Dalje treba navesti, zakaj dotičnik nima volilne pravice, n. pr. ker je že umrl (potrdilo župnega urada ali županstva), ali ker je odjavil obrt (potrdilo občine). Reklamirati more drugega samo ona oseba, ki je sam volilec. Sebe samega lahko reklamira vsakdo. Ena reklamacija se sme nanašati le na eno samo osebo, odnosno podjetje. Ako bi se ena reklamacija tikala več oseb (volilcev), bi se ne upoštevala.

Reklamacije so poštne proste, ako se na naslovu na veda: »V volitveni stvari Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.« Nasloviti jo je treba na: »Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.«

Nekateri obrtniki izvršujejo istočasno več obrtov. N. pr.: Nekdo je gostilničar in mesar. Kot gostilničar plača 80 din., kot mesar pa 12 din. občne pridobnine, tako da spada kot gostilničar v I. kategorijo, kot mesar pa v IV. kategorijo obrtnega odseka. Volilna komisija je uvrstila vsakega v oni odsek in v ono kategorijo, kjer je najvišje obdavčen, torej v tem primeru v I. kategorijo. Ako tak volilec hoče, da se ga uvrsti v IV. kategorijo (kot mesarja) mora to sporočiti volilni komisiji v teku reklamacijske do-

be, to je najkasneje do 24. avgusta. Podobno velja, če je kdo trgovec in obrtnik. Umestno je, da tudi v tem primeru priloži uradna dokazila, da si to ni predpisano. Volilci so razdeljeni v tri odseke: trgovski, obrtni in industrijski. Vsak odsek je zopet razdeljen v štiri kategorije po višini predpisane pridobnine.

Vzorci za reklamacijo.

I.

Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Podpisani ugovarjam proti uvrstitvi N. N., mizarskega mojstra iz — pod št. — volilnega imenika za obrtni odsek — kategorije. N. N. je umrl leta —. Dokaz potrdilo županstva občine —.

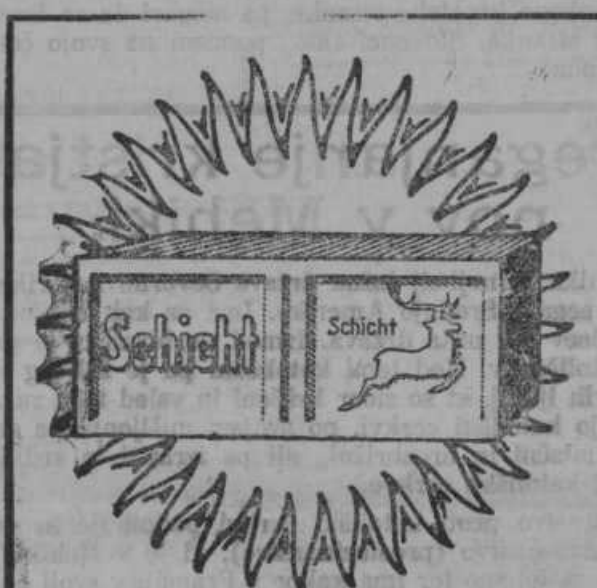
N. N., kolar v —, uvrščen pod št. — volilnega imenika — kategorije.

II.

Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Podpisani ugovarjam proti volilnemu imeniku, ker se me ni uvrstilo med volilce. Izvršujem — obrt od — leta — ter imam predpisane občne pridobnine — din. tako, da imam volilno pravico v — kategoriji obrtnega odseka. Dokaz priloženi obrtni list, ki naj se mi vrne, in potrdilo davčnega urada.

N. N., kovaški mojster v —, št. —, občina —.

Vzor vseh vrst mila

je

Schichtovo milo znamke „Jelen“.

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo. Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: „Tako je dobro, kakor Schichtovo“. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: „tako dobro, kakor“, temveč Vi uporabljate

najboljše,

namreč Schichtovo milo, ki je edino pravo

z znamko „Jelen“.

preprečuje izpadanje las in prerano osivelost, krhke lase napravi mehke in voljne. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus dva lončka od ene vrste ali po en lonček od obeh vrst Elsa pomad že obenem z zavojnico in poštino za 68 din. ali samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po vzletju poština za 10 dinarjev višja. Naročila nasloviti na: lakarnarja Eugen V. Fellerja v Stubici Donji, Elsatrg 341.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Grozna nasilja pri občinskih volitvah v Srbiji. Med radikali in Davidovičevimi demokrati vlada pri občinskih volitvah velika napetost. Po nekaterih krajih je pa to politično nasprotstvo prešlo tudi že v pravo sovraštvo. V Požeji sta dva neznanca napadla poslanca Simo Djukića tik pred njegovo domačo hišo in ga smrtonovarno ranila v prsa. Po mestu in celi pokrajini je velikansko razburjenje. Poslanec Djukić je na smrtni postelji poslal telegram kralju in ga pozval, naj zahteva od tistih, ki so dolžni čuvati državljane, da jih ne bodo sami morili. — Enaka poročila prihajajo iz drugih krajev. V Podnočanih pri Bitolju so ugledega moža, ki je kandidiral za župana, po dveh neznanjih dali nasprotniki ubiti. Vlada je razglasila, da so ga roparji ubili. Vendar je v teh krajih taka navada, da se političnega nasprotnika najhujše odstrani, če se ga ubije. L. 1913 je bil namreč v isti občini ubit mož Nikola Strgovič, ki je kandidiral za župana. Enak slučaj se je dogdil v Smederevu, kjer je radikalni župan ustrelil svojega protikandidata. To so pač res žalostne razmere. O kakšni svobodi seveda v takih krajih ni govora. Zato pa zmaguje nasilje, a končno bo narodu tega dovolj. Vse poštene politične stranke, med njimi SLS, so vložile na ministrstva ostre proteste zoper tako »svobodo« pri občinskih volitvah po Srbiji.

Komitaški boji na naši državni meji. Na državni meji med SHS in med Bolgarijo so vedno kakšne nerednosti. Zadnji čas pa so nastali pravi boji, v katerih so uporabljali že tudi strojnice in topove. Taki spopadi so se vršili posebno na Črnem vrhu pri Krivi Palanki. Orožniki in domačini so zajeli komitaše in je bila bitka vso noč. Na pomoč je prihitelo vojaštvo. A komitašem se je posrečilo prebiti ta oklep in uiti. Na mestu pa niso pustili nobenega mrtvega in ne ranjenca, ampak so jih vzeli s seboj. — Komitaši so člani posebne bolgarske organizacije, ki pa, tako pravijo, ni v zvezi z bolgarsko vlado. Vendar bo zunanji minister dr. Ninčič v zvezi z Rumunijo in Grčijo posredoval pri bolgarski vladi za red. Ako ne dobi zagotovila, da se bo kaj zboljšalo, more priti do ostrejšega nastopa.

Vlada dela — samo kaj! Ministri hodijo h kralju, kakor da vlada ni sigurna. Verjetno je, da se bo vlada držala do konca občinskih volitev v Srbiji. Je pa naša vlada kot skakalec na vrvi, ki jo držita na eni strani Pašić, na drugi pa Radić. Zdaj eden malo pocukne in zopet drugi, tedaj se vlada stresa. Radić pa se boji, da bo on »kratkega« potegnil. Najbolj ga jezi, da radikali držijo v vladi njegovega odpadnika dr. Nikića, ki med hrvaškim ljudstvom napravlja vedno večji odpor proti Radiću. To so mu radikali ravno zato napravili, da zmanjšajo Radićev vpliv. Radić upa, da bodo zdaj Slovenci njegovi — rešitelji. Kaj še, da bi še Slovenec tako za nos vodil, kakor je svoje Hrvate!

Proti komunistom! Pri občinskih volitvah po Srbiji, posebno po mestih, nastopajo tudi komunisti, seveda pod drugimi imeni kot delavska stranka itd. Vlada je začela prav strogo proti njim nastopati in je že več voditeljev zaprla.

Najsijajnejši davčni urad je beograjski. Finančni minister sam je rekel, da se v tem davčnem uradu davki niti redno ne predpisujejo, niti ne izterjujejo. Pravi, da bo napravil red. Morda bo dr. Šavnik, finančnega delegata za Slovenijo, poklical na pomoč, kajti ta je specialist za izterjavanje davkov. Ničesar srbskega si ne želimo, a to pa, da bi imeli takšne davčne urade, ki davkov ne predpisujejo in ne izterjujejo. O presrečni Beograd!

Radić pripravlja udarec proti Sloveniji. Ker Radić v Sloveniji kljub temu, da je dal Puclju eno ministrstvo, ne pridobiva na pristaših, je tako jezen, da v Rogaško Slati-

VI. V ujetništvu.

Tihota, ki je naenkrat nastala okrog Heywarda, je vplivala na njegovo razvneto domišljijo kot razburjajoče sanje. Skoro sam sebi ni verjel, da se je vse to res zgodilo. Ko se je pomiril in ni bilo ničesar več slišati o sovražnikih, ga je navdalo novo upanje.

»Huroncev ni več videti«, je rekel Davidu, ki se še ni bil popolnoma zavedel; »skrijmo se v jami, vse drugo pa prepustimo božji previdnosti.«

»Spominjam se, da sem svoj glas z glasovi prijaznih deklic dvigal k Bogu«, je zmešan govoril pevec. »Potem pa me je doletela kazen za moje grehe — objelo me je čudno spanje in grozno vpitje mi je zvenelo v ušesa.«

»Siromak! Vstanite, da vas peljem v zavetje, kjer ne bo slišati takih grdih glasov. Tam lahko pojeate svoje psalme. Nihče vas ne bo motil.«

David se je trudno posmejal ter se dal, od Heywarda podpiran, peljati v ozko votlino.

Heyward je nametal pred vhod kup safaresa ter skušal v skali zakriti vsako sled odprtine. Potem je še od znotraj zagrnil vhod z volnenimi preprogami, ki jih je bil tu pustil lovec. To je napravilo jamo popolnoma temno, njen sprednji del pa je dobival slabo razsvetljavo od špihle, skozi katero je tekel tok reke ter se nekaj sežnjev niže zopet družil z drugim curkom.

Ko je bil vhod dobro zadela, je Heyward bodril in tolkal deklici ter celo dovolil pevcu, da je zapel hvalno pesem. Eliza si je obrisala solze in vsi so si oddahnil.

Naenkrat pa se je zunaj oglasilo divje tuljenje.

»Izgubljeni smot!« je zakričala Eliza in padla sestri v naročje.

»Ne šel!« je rekel Heyward preplašen, a neustrašen. »Niso nas še izsledili. Našli so padle tovariše, zato tako kriče.«

A grozni glasovi so prihajali čedalje bližje; ves otok jih je bil že poln. Ko se je naenkrat prav pred vhomom v jamo oglasil krik, je Heyward že mislil, da so jih izsledili. Skrb pa ga je minila, ko je izprevidel iz glasov, da so se sovražniki zbrali na kraju, kjer je bil Sokol pustil svojo puško.

Naenkrat so pričeli divje kričati: »Dolga puška! Dolga puška!« Heyward se je spomnil, da so dali to ime sovražniki glasovitemu lovcu in gozdnemu tekaču angleškega tabora, ki je bil, kakor je sedaj izprevidel, do tega trenutka njegov tovariš.

»Dolga puška! Dolga puška!« je šlo od ust do ust, dokler ni bila vsa tolpa zbrana okrog trofeje, ki je zapuščena tu ležala oznanjala Indijancem lastnikovo smrt.

»Odlučni trenotek je tu!« je Heyward pošepetal sestrama. »Ako ne izsledimo našega zavetišča, potem smo rešeni. Vsaj toliko zdaj vemo, da so naši prijatelji srečno ušli. Upajmo, da nam v pičlih dveh urah Webb pošlje pomoč.«

Potekala je minuta za minuto v grozni tišini. Medtem so divjaki pazno in skrbno nadaljevali svoja raziskavanja. Nekajkrat je slišal Heyward, kako so drseli njih koraki tik mimo safaresove pregraje. Slednjič so se veje nekoliko upognile, ogel preproge je padel na tla in v jamo je prodrla slabotna svetloba.

Trepetaje je Kora objela Elizo, Heyward pa je planil pokoncu. Takoj nato se je s sredine otoka oglasil krik, ki je oznanjal, da so bili že prodrli v sosednjo jamo. Minuto pozneje je kazala množica in moč glasov, da je vsa tolpa zbrana okrog njih.

Ker sta bili jami tako blizu druga drugi, se je Heyward ustopil pred deklici in Davida, da bi jih s svojim telesom čuval pred napadom. Drzno je stopil tik do tenke pregraje, ki jih je ločila od sovražnikov, in pogledal skozi odprtino.

Prav pred njim je stal orjaški Indijanec ter tovarišem nekaj ukazoval. Sosednja jama je bila polna divjakov, ki so preobračali in preiskovali priprosto lovčovo opravlo, kakor bi hoteli najti mrtvo truplo tistega, ki so ga imenovali »Dolgo puško«. Nazadnje je eden izmed divjakov vrzel naročaj vejčja na kup, ki ga je bil Heyward napravil pred vhomom, ter mu tako zaprl razgled, obenem pa odprtino še bolj zadela.

Heyward si je oddahnil ter se olajšanega srca vrnil v sredo votline, odkoder je imel skozi razpoko razgled po reki.

Indijanci so izpremenili svojo nakano ter drli iz jame nazaj na kraj, odkoder so bili prišli. Kmalu je naznanjalo točno kričanje, da so se tam zbrali okrog mrtvih trupel svojih tovarišev.

»Ošli so, Kora!« je pošepetal Heyward. »Rešeni smo! Hvalimo Boga, da nas je milostno rešil!«

»Da, zahvalimo Boga!« je rekla Eliza in padla na kolena.

Toda ta hip ji je beseda zastala na jeziku. Obraz ji je prebledel, oči so ji od groze obstale na neki točki. Heyward se je ozrl in ugledal v razpoki nad vhomom zlobno se režeči obraz Zvitega lisjaka. Zgrabil je za samokres in ustrelil. Ko se je bil dim razkadi, ni bilo več videti izdajalskega vodnika.

(Dalje prihodnjik.)